

strid med Lov af 27. Maj 1908, § 6, 2det Stykke, og jeg vil gerne spørge Ministeren, hvis han nu ønsker at opretholde denne Skrivelse, om man ude i Landet skal rette sig efter den Fortolkning, Ministeren gav forleden Dag i Strid med Skrivelserns Ordlyd, eller efter Skrivelserns Ordlyd.

Vi kommer saa til det andet Punkt. Der staar i Skrivelsern: „Derimod maa det siges at ligge udenfor hans“ — Præstens — „Opgave at gøre Henstilling til eller give Formaning til Eleverne angaaende Arten og Omfanget af deres Undervisningstilægnelse.“ Det er altsaa „Nåsen“. Jeg gad vide, om der er mange, der har opdaget den i Forvejen, jeg har ikke kunnet se den før. Der burde have staaet i en Note neden under Skrivelsern: Dette skal være en „Nåse“! Jeg har virkelig Indtrykket af, at den højtærede Minister, der ser saa kraftig og stærk ud, kunde, jeg havde nær sagt, levere langt bedre og tydeligere „Næser“ end denne. Og naar man nu betænker, hvad Præsten derovre i Møborg har gjort, synes jeg, at denne Tilrettevisning — mere kan man vel ikke kalde det — er noget svag. Præsten er kommet ind i Skolen, har afbrudt Morgenbønnen, har overhørt Børnene i Trosbekendelsen og har til sidst givet Formaning til Børnene. Nu ved jeg meget vel, at Ministeren ikke kendte denne Fremstilling, men Ministeren maa kunne forstaa, at de Mennesker, som kendte Lærerindens Fremstilling, maatte synes, at der her ikke var en „Nåse“ til Præsten.

Jeg kommer saa til det tredie Punkt. Der vilde Ministeren paastaa, at jeg, for at faa en bedre Angrebsstilling, havde indsat et „da“ i Stedet for et „det“. Ja, jeg ved jo ikke, hvor ondt Ministeren tror om mig; men jeg vil dog sige, at jeg har ikke forandret dette, det maa være en Fejl, som er indløbet paa en eller anden Maade. Jeg har citeret: „det“. For Resten kan jeg ikke se, at det forandrer Skrivelserns Mening ret meget, om der staar „da“ eller „det“. Men vi kommer altsaa til det tredie Punkt. Der staar der, at Hovedstykkerne i Luthers lille Katekismus maa kræves lært af Børnene. Men naar de nu kræves lært, maa Meningen vel ogsaa være, at det kan kræves, at en Lærer eller Lærerinde skal høre Børnene deri ved en Eksamen, hvis det fordres. Det vil igen sige, at det kan fordres af Børnene ved en Eksamen, at de f. Eks. skal fremsige Trosbekendelsen, høres i den, som Præsten gjorde det i Møborg. Det maa vel sagtens være Meningen. Nu glæ-

der jeg mig over, at Ministeren siger, at han ikke kræver, at Luthers lille Katekismus skal lægges til Grund for Undervisningen. Det havde jeg nu troet, han krævede i denne Skrivelse, og det har man troet rundt omkring i Friskolekredse, men jeg glæder mig altsaa over, at Ministeren her har slaaet fast, at det kræver han ikke. Men trods dette er der nok i denne Skrivelse og i dette Punkt, som kan gøre Friskolerne ængstelige. Hvis jeg var Friskolelærer, vilde jeg ikke finde mig i, at dette kræves, som kræves her. Jeg vilde aldrig vove at lade Børnene remse Trosbekendelsen op ved en Eksamen, den skal Børnene lære, uden at de ved, hvorledes de har lært den, den skal bekendes for dem ved Morgenandagten og i kristne Hjem, men den maa aldrig gives for som Lektie, kræves lært af Børnene, saa de kan blive overhørt i den ved en Eksamen. Havde jeg med en Friskole at gøre, vilde jeg hellere undvære Statsunderstøttelse, end jeg vilde være inde under de Bestemmelser, der staar i denne Del af Cirkulæret, selv med den Fortolkning, den højtærede Minister har givet her forleden Dag. Jeg vilde have ønsket, at den højtærede Minister havde givet Skrivelsern paa dette Punkt en helt anden Affattelse, jeg kunde have ønsket, at Ministeren f. Eks. havde optrykt det Cirkulære, der kom den 6. April 1900 om Religionsundervisningen. I dette Cirkulære staar der — med den højtærede Formands Tilladelse skal jeg oplæse det —: „Formaalet for Skolens Religionsundervisning er først og fremmest: i kristelig Aand at udvikle Børnenes religiøse Sans og opdrage den religiøse Følelse til en Livsmagt, der giver det sædelige Liv Kraft. Hovedsagen ved Undervisningen er derfor den personlige Paavirkning, som den Lærer, der selv lever sit Liv paa Kristentroens Grund, kan øve paa Børnenes Hjerte- og Villiesliv. Men til Livets sunde Vækst er Tilægnelse af en sand kristelig Erkendelse nødvendig. Det Kundskabsmaal, der da bør søges naaet, er: sikkert Kendskab til det væsentlige Indhold af den bibelske Historie og de vigtigste Begivenheder af Kirkens Historie samt til den kristelige Børnelærdom efter den evangelisk-lutherske Bekendelse. I Overensstemmelse saavel med Kristendommens eget Væsen som med Sjælelivets naturlige Udviklingsgang bør Kristendommens Historie være Grundlaget for Undervisningen, men denne Histories Betydning bør lægges Børnene indtrængende paa Hjerte, idet de ledes til en forstaaende og hjertelig Tilægnelse af den kristelige Børnelærdom,